

Mindig van választás

**Környezet- és
foglalkozás-egészségügyi foglalkozások**

Szakmabemutató információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: KANOVA CONSULTING

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE
SZAKMAI LEKTORÁLÁS: DR. RUZSOVICS ÁGNES PHD

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga)

„A biztonságos munka nem csupán józan gazdaságpolitika, hanem alapvető emberi jog.”

/Kofi Annan, volt ENSZ főtitkár/

A természetes, épített, valamint a társadalmi-szociális környezet jelentősen befolyásolja az emberi egészséget, ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet.

Napjaink új környezeti kihívásai közül például az egyik legszembetűnőbb jelenség az időjárási szélsőségek fokozódása. Az elmúlt években a nyári kánikula idején hőségriadók, majd a rendkívüli mértékű esőzések, a viharos erejű szelek hívták föl leginkább a figyelmet környezetünk megóvásának, valamint az egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatások elhárításával foglalkozó tevékenységterületek jelentőségére.

A környezet-egészségügy témaköre 1989-ben, az első Környezet és Egészség Miniszteri Konferencián, Frankfurtban került a nemzetközi politika szintjére.

De mi is a **környezet-egészségügy** lényege?

Az ember egészségét, életminőségét érintő azon tényezőket értjük alatta, amelyet a fizikai, biológiai, szociális és pszichoszociális környezet határoz meg, szűkebb értelemben pedig a környezetszennyezés emberi egészségre gyakorolt hatásait.

A környezet-egészségügy tudománya a társadalom egészségi állapotfelmérésének, javításának, a károsító okok kontrolljának, illetve kiküszöbölésének elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozik.

Vizsgálja:

- a levegő minőségét,
- az emberi használatra szolgáló vizek kémiai, mikrobiológiai minőségét,
- a talaj szennyezettségét, a folyékony és szilárd települési hulladékokat, ipari és mezőgazdasági hulladékokat,
- a veszélyes hulladékokat kémiai, mikrobiológiai és ökotoxikológiai

szempontból

- az allergiás megbetegedésekért felelőssé tehető pollenkoncentrációt a levegőben, a vegyi anyagok és készítmények toxikus hatását,
- legújabb kutatási területén a szélsőséges légköri változások emberre gyakorolt hatását.

A fentiekén kívül értékeli a talaj- és felszín alatti vízszennyezettség emberre vonatkozó kockázati tényezőit és hatásait, hatásbecsléseket végez.

Az egészségkárosító környezeti tényezők feltárása, e hatások csökkentése vagy kiküszöbölése az egészségügy területén messze túlmutató, összetársadalmi aktivitást igényel, különböző szakmai és társadalmi szervezetek felkészült szakembereinek együttműködésével.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet közreműködik az Európai Unió tagállami működéssel kapcsolatos szakértői feladatok végrehajtásában. Együttműködik a WHO/Euro területén, valamint az Unió tagállamaiban azonos vagy hasonló feladattal működő szervezetekkel, intézményekkel, továbbá nemzetközi és országos programokban vesz részt.

/Forrás: <http://www.oki.antsz.hu/>

A fentiek mellett a munkavállalók egészségének, biztonságának védelmére is mind nagyobb hangsúlyt fektetnek világszerte. Vágyunk az egészséges környezetre, törekvésünk az egészségkárosító környezeti tényezők kiküszöbölésére nem csupán szabadidőnk kell, hogy érintse. Elemi igényünk, hogy munkánkat biztonságos körülmények között végezhessük, és hogy az ne károsítsa az egészségünket.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya kimondja a munkához, a foglalkozás szabad megválasztásához, az egyenlő bérezéshez, a pihenéshez, a szabadidőhöz, a fizetett szabadsághoz, valamint a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez

és orvosi ellátáshoz, továbbá a szociális biztonsághoz való jogot. Ennek szellemében hazánkban törvény rendelkezik a munkavédelemről (1993. évi XCIII. törvény). 1995-ben egy kormányrendelet megszüntette az állam kötelezettségét a munkavállalók üzemi orvosi ellátására. Ugyanakkor kötelezte a munkáltatókat, hogy dolgozóiknak munka-egészségügyi, úgynevezett **foglalkozás-egészségügyi ellátást** biztosítsanak. 2007-ben a regisztrálás és az ellenőrzés is az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (OMMF) hatáskörébe került.

A munkavédelem két alappillére a munkabiztonság és a munkaegészségügy.

A munkáltató foglalkozás-egészségügyi szolgálatot (egyszerűbben: üzemorvost) köteles biztosítani a munkavállalóknak a munkahelyen, hogy ellássa a rendeletben rögzített feladatait. A szolgálat két módon lehet biztosítani: vagy a munkáltató tartja fenn, vagy külső szolgáltatót vesz igénybe. A vonatkozó rendelet a munkavállalókat tevékenységük szerint foglalkozás-egészségi osztályokba sorolja aszerint, hogy tevékenységüknek mekkora az egészségkárosító kockázata, illetve hogy mekkora a munkavállalói létszám az adott munkahelyen. Ez alapján lehet megtudni, hogy a munkáltatónak kell-e üzemorvost biztosítania a főműszak idejére.

Például: „Amennyiben egy munkahelyen az „A” és „B” (fokozott veszéllyel járó) foglalkozás-egészségi osztályba tartozó munkavállalók száma egy műszakban 300 fő feletti, a munkahely szerint illetékes munkavédelmi felügyelőség foglalkozás-egészségügyi szakápolói ellátásnak helyszíni biztosítását – beleértve az elsősegélynyújtás feltételeit is – írhatja elő.”

A besorolást a munkáltatónak a szolgálat vagy az ÁNTSZ (Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat) véleményét figyelembe véve kell megtennie. A munkáltatók (a magánszemély munkáltató kivételével) a működésük megkezdését követő 2 hónapon belül kötelesek az OMMF terület szerint illetékes intézetének bejelenteni a dolgozók létszámát és tevékenységét.

Azt is közölniük kell, milyen módon kívánják biztosítani a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatást (ezt elsősorban a munkavégzés helyén vagy annak közelében kell nyújtani).

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat működhet alapszolgáltatást nyújtó szolgálatként, illetve szakellátási szolgáltatást nyújtó szolgálat formájában.

A munkaegészségtan tudománya határozza meg a munkafolyamatokkal kapcsolatos egészségügyi normatívákat, a műszaki elhárítással, balesetvédelemmel kapcsolatos egészségügyi követelményeket. A munkafolyamatból és munkakörnyezetből származó ártalmak megelőzésével foglalkozik, kutatja az ember és a munkakörnyezet kölcsönhatását. Tanulmányozza az emberi szervezet alkalmazkodóképességét a munkakörnyezethez, és magához a munkához.

Felderíti azon tényezőket, amelyek károsan befolyásolják a dolgozók egészségi állapotát és munkateljesítményét (foglalkozási ártalmak). Kidolgozza az ezek megelőzéséhez szükséges intézkedéseket, kutatja a munkafolyamatok és körülmények hatására keletkező úgynevezett foglalkozási betegségek kifejlődését, lefolyását, gyógykezelését. Megszabja a megelőzéshez szükséges tennivalókat.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat elsősorban preventív, megelőző szerepet játszik. Vagyis közreműködik az egészséges munkakörnyezet kialakításában, illetve az egészségkárosodások megelőzésében.

Feladata egyrészt a munkahelyi megterhelés (fizikai, szellemi, lelki) és a munkakörnyezeti megbetegedést okozó fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális, ergonómiai tényezők felkutatása, folyamatos ellenőrzése. Másrészt feladata, hogy javaslatot tegyen azokra a módszerekre, amelyekkel ezeket olyan szinten lehet tartani, ami nem károsítja az egészséget.

„A szakma lényege a prevenció, ezt szolgálja például az alkalmassági vizsgálat. Mindez azért szükséges, hogy ne olyan dolgozó kerüljön az adott munkakörbe, aki akár magában, akár másban kárt tehet, vagy esetleg nem tudja ellátni a rá bízott feladatot” – mondta el az általunk megkérdezett orvos.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat jellemző feladatkörei:

- a munkavédelemről szóló törvény alapján részt vesz a munkavégzéshez szükséges eszközök munkavédelmi üzembe helyezésében,
- részt vesz a munkabaleset kivizsgálásában,
- ellenőrzi a munkavállalók egészségét,
- a munkáltatókat munkahigiéniai tanácsadással segíti,
- illetve feladatai közé tartozik a veszélyhelyzetek megelőzése is.

A munkahigiénés vizsgálat keretében:

- Feltárják a munkakörnyezetben lévő kóroki (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális) tényezőket.
- Kidolgozzák a végzett munkából és a munkakörnyezet hatásaiból adódó megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas eljárásokat.
- Olyan vizsgálatokat végeznek, amelyek eredményeként javaslatot lehet tenni a munkából és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító kockázatok csökkentésére. A vizsgálat az egészségkárosító kockázat meghatározásához és nyomon követéséhez szükséges.
- A munkakörnyezeti műszeres vizsgálat keretében vizsgálják a kémiai kórokokat (gázok, gőzök, aeroszolok, porok okozta légszennyeződés mennyiségi, minőségi vizsgálata) és a fizikai kóroki (zajszint, infra- és ultrahangszintek, rezgésterhelések, ionizáló és nem ionizáló sugárzásszintek, elektromágneses tér jellemzői) tényezőket.
- Ide tartozik továbbá a fizikai terhelés, igénybevétel vizsgálata is.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat az **alapszolgáltatás** keretében végzi:

- a külön jogszabályban meghatározott munkaköri alkalmassági vizsgálatokat, és kezdeményezi az ehhez szükséges szakorvosi vizsgálatokat (munkakörnyezeti műszeres vizsgálatok, pszichológiai, ergonómiai vagy toxikológiai vizsgálat);
- külön jogszabályban meghatározottak szerint a foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek kivizsgálását, illetve a munkavégzés egészségkárosító hatásainak vizsgálatát;
- az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos tanácsadást;
- a munkavállalók munkakörülményeivel kapcsolatos felvilágosítást.

A szolgálat **közreműködik**:

- a munkahelyi veszélyforrások feltárásában, kockázatértékelésében és kezelésében;
- a foglalkozás-egészségügyi, -fiziológiai, -ergonómiai, higiénés feladatok megoldásában;
- az elsősegélynyújtás és a sürgős orvosi ellátás megszervezésében, az elsősegélynyújtók szakmai felkészítésében;
- a munkáltató katasztrófa-megelőző, -elhárító, - felszámoló és az előidézett károsodások rehabilitációs tervének kidolgozásában.

A foglalkozás-egészségügyi **szakellátás** feladatai a székhelye szerinti megyében (fővárosban):

- a munkaköri alkalmasság másodfokon történő elbírálása;
- a kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztó fegyverek megszerzésével és tartásával kapcsolatos egészségi alkalmasság másodfokon történő elbírálása;

- munkanélküliek beiskolázás előtti és munkaközvetítés előkészítése keretében történő szakmai alkalmassági vizsgálata;
- közhasznó munka előkészítése érdekében a munkanélküli munkaköri alkalmassági vizsgálata;
- szakellátás nyújtásafoglalkozási megbetegedéssel vagy annak gyanújával beutaltak számára;
- szakképzést folytató intézmények tanulóinak és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak külön jogszabály szerinti szakmai alkalmassági vizsgálata;
- a megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztathatóságával kapcsolatos szakvéleményezés a munkaügyi központok számára;
- konzultatív tevékenység más szakterületek orvosai számára a foglalkozási megbetegedések köréből valamint munkahigiénés tanácsadás az alapszolgálat részére;
- a megyei tisztifőorvos felkérésére közreműködés a foglalkozás-egészségügyi ellátás megszervezésében, valamint a megyei (fővárosi) foglalkozás-egészségügyi szakfőorvos irányításával az alapellátást nyújtó szolgálatok ellenőrzésében.

/Forrás: 27/1995. (VII. 25.) NM rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgálatokról/

Az üzemorvosok munkájáról egy több mint másfél évtizede praktizáló orvos osztotta meg velünk tapasztalatait: *„Foglalkozás-egészségügyi orvosként kezdtem a pályát, és most házi orvos is vagyok. Mindkettő járó beteg alapellátás, így szerencsésen összefügg a két terület. Ez roppant előnyös, mert megkönnyíti a döntések meghozását, ugyanis ismerhetem az eltitkolt betegségeket, az előzményeket is.”*

Alapszolgáltatás keretében az **üzemorvos** végzi a munkaköri alkalmassági vizsgálatokat, illetve **kezdeményezi az ehhez szükséges szakorvosi vizsgálatokat**. Kezdeményezi a foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek (az emberi szervezetet érő káros hatások), **a munkavégzés egészségkárosító hatásainak kivizsgálását**. *„A foglalkozási megbetegedések esetében mi, az üzemorvosok kezdeményezzük a vizsgálatot, majd a pácienszt továbbküldjük a szakellátásba a szakorvoshoz. Mikor visszkapjuk a dokumentumokat, bejelentést teszünk az OMMF-nek, ha igazolódott a megbetegedés gyanúja. Az egészségkárosító hatások vizsgálata a kockázatértékelés. Ilyenkor a cégvezetéssel, a munkabiztonsági vezetőkkel minden munkakörre elvégezzük a lehetséges kockázatok értékelését. Ennek megfelelően kell alakítani a munkavédelmet. A munkavédelmi szakember egy kitöltött nyomtatvánnyal küldi hozzánk alkalmassági vizsgálatra a munkavállalókat. A tőle kapott információk terelik a mi figyelmünket a vizsgálandó területekre, problémákra”* – mondja a szakember.

Tanácsadást végez az egyéni védőeszközökről, felvilágosít a munkavállalók munkakörülményeivel kapcsolatban. *„Voltaképpen ez is a kockázatértékelés része. Minden munkakörben más követelményeket szabnak azért, hogy elkerülhető legyen a légzés-, látás-, hallás- vagy egyéb sérülés. Bizonyos munkakörben például kötelező bakancsot viselni, mert a dolgozó lába fokozottabban van kitéve sérülésveszélynek. Más munkakörben például vibrációt elnyelő kesztyűt írnak elő.”*

A munkáltatót törvény kötelezi a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatok értékelésére. *„Az esetleges kockázatokat és kivédésük lehetséges módját fel kell térképezni minden egyes foglalkozásnál”* – mondja interjúalanyunk. Ehhez ismerni kell a munkavégzésből adódó és a munkakörnyezetből származó megterhelést, a munkavállaló munkakapacitását, a

várható igénybevétel és hatékony intézkedést kell hozni a foglalkozási eredetű kockázatok elkerülése vagy csökkentése céljából. Ennek érdekében a foglalkozás-egészségügyi orvos minden évben **munkahelyi bejárás keretében tájékozik a munkahelyi kockázati tényezőkről**. A munkáltató általában a kockázatbecslés elkészítését munkavédelmi szakemberre bízta, akinek munkájához a foglalkozás-egészségügyi orvos segítséget nyújt. Azonban a 10 főnél kisebb vállalkozások esetében a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatnak kell képesnek lennie a munkahelyi kockázatbecslés elvégzésére.

A foglalkozás-egészségügyi alapellátás (szervezett munkavégzés esetén), illetve a lakhely szerint területileg illetékes foglalkozás-egészségügyi szakellátó hely (nem szervezett munkavégzés esetén), valamint a választott házi orvos jogosult a 2. alkalmassági csoportba tartozó (a közúti közlekedési szolgáltatás keretében közúti járművet, megkülönböztető jelzéssel közúti járművet vezetnek, vagy kívánnak vezetni, illetve közúti járművezetői munkakörben foglalkoztatják őket) **járművezetők egészségi alkalmassági vizsgálatát, illetve a vezetői engedély kiadását**. Az egészségi alkalmassági vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a vezetőnek nincs olyan betegsége, testi vagy szellemi, illetőleg érzékszervi fogyatékosága, amely a közúti járművezetésre egészségi szempontból alkalmatlanná teszi.

Közreműködik a munkahelyi veszélyforrások feltárásában, a foglalkozás-egészségügyi, -fiziológiai, -ergonómiai, -higiénés feladatok megoldásában, valamint az **elsősegélynyújtás és a sürgős orvosi ellátás megszervezésében, az elsősegélynyújtók szakmai felkészítésében**. *„Egy üzemegységen belül két főnek igazolt elsősegélynyújtónak kell lennie. Az ő oktatásuk a mi feladatunk. Azért kell két ember, hogy ha az egyikük mondjuk szabadságon tartózkodik, akkor is legyen olyasvalaki a helyszínen, aki elsősegélyt tud nyújtani. Az*

ismereteket évente egyszer szükséges felfrissíteni, és ezt igazolni, dokumentálni is kell.”

Közreműködik a munkáltató **katasztrófamegelőző, -elhárító, -felszámoló,** valamint az előidézett károsodások rehabilitációs **tervének kidolgozásában.** *„Ezt az úgynevezett haváriatervet a munkavédelemmel közösen készítjük. A haváriaterv egy környezetvédelmi kárelhárítási terv, amely az üzemi havária (természeti csapás vagy ember okozta hirtelen esemény, például robbanás, közúti baleset stb.) esetére előírja a tennivalókat.”*

Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás keretében csak foglalkozás-orvostan szakorvos, vagy üzemorvostan szakorvosi szakképesítéssel rendelkező szakorvos láthat el szolgálatot. Alapellátási tevékenységet a heti munkaidő felében foglalkozás-orvostan szakorvos felügyelete mellett dolgozó foglalkozás-orvostan vagy üzemorvostan szakorvosjelölt is végezhet a szakképesítés megszerzéséhez előírt ideig. Foglalkozás-egészségügyi ápolói feladatokat ápoló, diplomás ápoló, üzemi ápoló/foglalkozás-egészségügyi szakápoló láthat el.

A **szakápoló** a szakellátási munkát támogatja. Az orvos tevékenységét kiegészítve a munkavállalók optimális munkahelyi megterhelésével, igénybevitelével, illetve egészségi állapotuk alakulásával kapcsolatos feladatokat végez. Ennek keretében dokumentálja a páciens adatait, vizsgálati eredményeit, a kezeléseket és a gyógykezelést. Előkészíti a beteget a vizsgálatra, kezelésre, és asszisztál a beavatkozásoknál, illetve a sürgősségi esetekben. Dokumentációs munkájának része a statisztikai adatok gyűjtése, összesítése és továbbítása a jelentési kötelezettség szerint. A gyógyító csapat tagjaként közreműködik a megelőzésben, egészségnevelő tevékenységben, rehabilitációban. Felvilágosító, tájékoztató előadásokat szervez és tart. Felismeri és értékeli a kockázatot jelentő fizikai, szellemi, pszichés megterheléseket, az

esetlegesen környezeti megbetegedésekhez vezető tényezőket, valamint a balesetveszélyt. Közreműködik a megbetegedések bejelentésében és kivizsgálásában is. Szervezi a munkavállalók alkalmassági vizsgálatait és a záróvizsgálatokat, azokban asszisztensként részt vesz. Különböző vizsgálatokat (pl. látásélesség, légzésfunkciós stb.) végez, mintákat vesz. Közreműködik a felmerülő problémák megoldásában, és nyomon követi a munkavállalók foglalkoztatásának körülményeit, egészségügyi vonatkozásait. Felismeri a közegészségügyi, munkaegészségügyi szabályok megsértését, felhívja a figyelmet a szabályok betartására. Kapcsolatot tart a munkáltatókkal, munkavállalókkal, munkabiztonsági szakemberekkel, érdekvédelmi és érdekképviselői szervezetekkel, szakmai szervezetekkel, egyéb egészségügyi területekkel.

Az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet feladatot vállal az Európai Unió tagállami működéssel kapcsolatos, a közösségi jogharmonizációs, továbbá az Európai Unió döntéshozatali folyamataiban a munkahigiéné és a foglalkozás-egészségügy területén.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

Az üzemorvosok és asszisztenseik egyszerű kézi eszközökkel (pl. fonendoszkóp, vérnyomásmérő, reflexkalapács) dolgoznak. Ha további vizsgálatok szükségesek, az üzemorvos beutalóval küldi a páciensét kivizsgálásra. A bonyolultabb diagnosztikai berendezéseket (CT, laboreszközök) a vizsgálatnak megfelelően szakképesítéssel rendelkező kollégáik kezelik. Rendelet határozza meg az alapszolgáltatást nyújtó foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakmai minimumfeltételeit, amelyek biztosítása nélkül az ÁNTSZ nem állítja ki a működési engedélyt.

„Nálunk van hallás- és légzésvizsgáló készülék, vércukor-, koleszterinmérő,

oscillometer (érszűkület-vizsgálathoz), EKG. Ha szükséges, laborvizsgálatot kérünk, főleg akkor, ha a hozzánk forduló vegyi anyagokkal dolgozik.” Jogszáby által meghatározott vegyi anyagokkal dolgozókat például adott időközönként kötelezően laborvizsgálatra kell küldeni. *„Ezeket a feladatokat az orvos mellett dolgozó asszisztens végzi. Nem csupán a munkavállalók egészségéért felelünk, de egy adott terméket is védiünk ezekkel a vizsgálatokkal. Például orr-garatváladékot veszünk attól, akinél el kell kerülni a gombás fertőzés lehetőségét, mert olyan helyen dolgozik az illető”* – mondta el egy üzemorvos asszisztenseként dolgozó ápolónő.

Ezek mellett a dokumentációhoz hagyományos irodai eszközöket használ (toll, kartotékok, az orvosi beutalókat összefogó tömb, orvosi pecsét), valamint természetesen számítógépet az adatok rögzítéséhez.

Hol végzi a munkáját?

Az üzemorvos és a szakápoló általában zárt helyen, vizsgálószobákban, rendelőkben végzi a munkáját. A kiszállások során utazással is számolniuk kell.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Az egészségügyi foglalkozások jellemzően team-munka jellegűek, a diagnózis felállításában olykor több orvos is közreműködik. A mélyebb vizsgálatok alkalmával az üzemorvos beutalására kerül a páciens a másodfokú felülvizsgáló szakorvosokhoz, a szakellátókhoz. Emellett szorosan együttműködnek az asszisztensekkel, ápolókkal, a munkavédelmi technikussal, a foglalkoztató szervezet adminisztrációjáért felelős személyekkel, a cégvezetőkkel, és nem utolsó sorban a páciensekkel. Az ápolók kapcsolati rendszere igen hasonló.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

Az orvosok elsősorban szellemi munkát végeznek. Fizikai megterhelést a munkahelyek, üzemek felkeresése jelent, amikor esetenként nagyobb területet kell bejárniuk és tüzetesen átvizsgálniuk. *„Évente egyszer megyünk ki kötelezően üzemi bejárásra. A szemlét dokumentálni is kell”* – mondja a doktor. Természetesen indokolt esetben szintén ki kell menni a munkahelyi szemlét megtartani. Indokoltnak kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását. Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe, vagy a kockázatértékelés valamely meghatározott szempontra nem terjedt ki.

Más esetekben az ellátás vagy a vizsgálat során a betegek mozgatása lehet fizikailag megterhelő. A szakápolóknak jó fizikumra van szükségük. Munkájukat ülve, állva, járkálva végzik, ezért bizonyos fokú állóképességre is szükségük van.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Az orvosoknak rendkívül jó figyelemösszpontosító készség szükséges az olykor megnövekedett betegforgalom ellátásához, az olykor igen súlyos következményekkel járó tévedések elkerüléséhez. Az orvosok felelőssége nagy, kiemelkedőek velük szemben az elvárások, amelyeknek néha nehéz megfelelni. A teljesítménykényszer, a gyakori túlterheltség sokszor fokozott stresszel jár. A doktor szerint *„növeli a forgalmat, hogy hozzánk egyszerűbb eljönni, mint a háziorvoshoz. Oltási időszakban előfordult, hogy 700-800 embert is beoltottunk.”*

A munka maga nem számít balesetveszélyesnek. Ugyanakkor például a fertőző betegekkel való érintkezés, valamint egyes diagnosztikus eszközök használata veszélyt jelenthetnek az egészségre. Fokozott érzelmi megterheléssel jár, hogy az üzemorvos is kerülhet olyan helyzetbe, amikor döntésével befolyásolhatja a páciens egzisztenciális helyzetét. Noha döntésekor elvileg nem mérlegelheti ezt, hiszen kizárólag a beteg egészségi állapotáért visel felelősséget, mindez nyomasztó.

„Nagyon ritkán megfordul nálunk olyan dolgozó, aki agresszív lesz, kiabál, ajtót csapkod, amikor megtudja, hogy nem kapta meg az alkalmas minősítést. Ez nem túl gyakori, de néha előfordul. Azonban én nem mérlegelhetem az ő anyagi helyzetét, mert ha baleset történik, esetleg maradandó károsodást szenved, vagy meghal, azért az orvos viseli a felelősséget. A döntéseink a munkavállalókat és persze a munkaadókat is védik. A munkavállalókat attól, hogy olyan feladatokat vállaljanak, amelyeket nem tudnak ellátni, vagy amelynek végzésekor megsérülhetnek. A munkaadókat pedig attól, hogy hosszú táppénzes időszakra nélkülözniük kelljen egy alkalmazottjukat” – mondja el a doktor úr.

A szakápoló munkája bizonyos fokig balesetveszélyes, közepesen nehéz fizikai munka. *„Itt is fennáll a balesetveszély. Egy oltás beadásánál a tűtől akár igen súlyos betegségeket, például hepatitist lehet kapni, ha az ember véletlenül megszúrja magát”* – osztja meg velünk az asszisztens.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Az orvosok esetében a diagnosztika során különösen nagy szerep jut az érzékszerveknek, elsősorban a látó-, halló-, valamint szaglászerveknek. Tevékenysége a mozgásos funkciók közül mindenekelőtt a karok, kezek, ujjak fokozott használatát igényli. Az orvosoknak megfelelő állóképességgel és teherbírással kell rendelkezniük.

A foglalkozás gyakorlását kizáró tényezők:

- karok, kezek, ujjak fokozott használatát igénylő munkát nem végezhet
- fokozott figyelmet igénylő munkát nem végezhet
- együttműködést kívánó munkát nem végezhet
- érzelmi megterheléssel járó munkát nem végezhet

A foglalkozás gyakorlását korlátozó tényezők:

- jó látást igénylő munka végzésére nem alkalmas
- több műszakos munkarendben munkát nem végezhet
- túlmunkát, nyújtott műszakot igénylő munkát nem végezhet

A szakápolói képzésben való részvétel feltétele az egészségi alkalmassági vizsga.

A szakma gyakorlását kizáró okok:

- az átlagosnál gyengébb testi fejlettség és izomerő
- különösen nagyfokú elhízás, amely a mozgást, munkavégzést akadályozza
- a mozgásszervek és végtagok súlyosabb, a munkavégzést akadályozó elváltozásai
- szív és keringési rendszer súlyosabb elváltozásai
- krónikus fertőző bőrelváltozások (kézen, ruhával nem fedett testfelületeken)
- beszédértést akadályozó halláskárosodás
- krónikus fertőző szem- és fülgyulladás
- epilepszia
- elmebetegségek
- vegetatív idegrendszer gyengesége

- elfogadhatónál rosszabb látásélesség

Szakorvosi vélemény alapján kizáró okok lehetnek:

- ingadozó vagy magas vérnyomás
- gyomor-bélrendszer elváltozásai
- májkárosodás
- vesebetegség
- vérképzőrendszeri betegségek
- belgyógyászati betegségek
- cukorbetegség

Nem javasolt a szakma választása súlyos beszédhiba, pszichiátriai betegségek, egyensúlyzavar esetén, illetve azoknak, aki erős hajlammal rendelkeznek az ájulásra, szédülésre.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Az egészségügyi ellátásban dolgozóknak elengedhetetlen tulajdonságok a felelősségtudat, empátiás készség, kiegyensúlyozottság. Bizonyos helyzetekben különösen fontos az önfegyelem. A munka szervezése az egészségügyi dolgozóktól önállóságot, szervezőkészséget követel meg.

A páciensekkel kapcsolatba kerülő orvosok és ápolók munkájukban a jó kapcsolatteremtő készségre, a hatékony kérdezés képességére, a kiemelkedően jó kommunikációs készségre támaszkodhatnak szaktudásuk mellett. Fontos még a törekvés a közérthetőségre, hogy az eljárásokat, terápiás módszereket elmagyarázhassák.

Emellett az orvosoknak, ápolóknak a meggyőzőkészségükre is szükségük lehet, hogy elérjék a szabályok betartását, az együttműködést. A gyógyító munkában, a megelőzésben egyaránt szükség van rendszerelemző képességre, logikus

gondolkodásra, a lényeglátás képességére, és olykor kreativitásra.

„Ez egy színes szakma, mert építőipartól az étteremig sok mindenhez kell érteni az. Minden munkakörre lesz valamilyen rálátása az embernek. Jó, ha az üzemorvos ismeri a munkafolyamatokat, hogy milyen eszközökkel, anyagokkal dolgoznak. A munkahelyeken is megnézzük, mit csinál a munkavállaló, tényleg használja-e a védőfelszerelést. Egy bejárásakor mindent vizsgálunk, a világítástól kezdve a mosdók állapotáig. Az a nagyon jó ebben a szakmába, hogy nem szűkül be az ember a számítógépe előtt, szélesebb látókörű lesz attól, hogy ennyi mindent lát. Nagyon sokféle emberrel találkozunk, olajos kezű munkás emberek és öltönyös vállalati vezetők egyaránt megfordulnak nálunk. A szakma nehézsége, hogy olykor kemény döntéseket kell hozni. Nem szabad érzelmileg viszonyulni egy esethez, mindig tárgyilagosnak kell lenni, bármilyen fájdalmas. Nemet is kell tudni mondani, mert a dolgozóra nézve súlyos következménye lehet a döntésnek. Az alkalmas minősítés is felelősség, hiszen abban a munkakörben meg kell felelni.”

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Általános orvostudományi szakon biológiából emelt szintű, fizikából vagy kémiából legalább középszintű érettségi szükséges. Ezekben a tantárgyakban tehát érdemes kiemelkedő tanulmányi eredményt elérni. Az ápolóknál felsőoktatási intézményekben legalább középfokú érettségit várnak el biológiából, fizikából, informatikából, kémiából, magyarból, illetve a szakmai előkészítő tantárgyakból (egészségügyi alapismeretek, közgazdasági alapismeretek, szociális alapismeretek, vagy ügyviteli alapismeretek). A felsorolt tantárgyak közül kettőt kell választani a felvételi eljárásakor.

Milyen érkelődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

A munkahigiéné, a környezet-egészségügy tudománya épít a műszaki tudományok, a fizika, a kémia ismereteire. Alkalmazza az élettan, a biokémia, a biofizika, a kórtan és a klinikai gyógyítás módszereit. Az ilyen irányú érdeklődés feltétele ezeknek a szakmáknak. Célszerű továbbá a munka világát érintő jogszabályi változások folyamatos követése.

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Mit kell tanulni a szakképzés során?

Az **általános orvostudományi** szakon a képzés a többi alapszaktól eltérően osztatlanul zajlik. A felvettek Master szintű képzésben vesznek részt, vagyis nincs úgynevezett alapszak. A hallgatók elsajátítják:

- az egészség fogalmát és kritériumait,
- az egyén és a társadalom egészségvédelmének, az egészség helyreállításának tudományos alapjait,
- az egészséges emberi szervezet működési mechanizmusait,
- az egészségre veszélyes ártalmakat és forrásokat,
- a gyakoribb betegségek okait, tüneteit.

Megismerkednek a prevenció, a diagnosztika, a terápia és a rehabilitáció elméleti és gyakorlati alapjaival, az általános vizsgálathoz szükséges klinikai és műszeres vizsgálómódszerekkel, azok javallataival, ellenjavallataival, valamint a vizsgálati eredményekből levonható következtetéseivel, diagnosztikai értékével. Megtanulják, hogyan ismerhetik fel a gyakori betegségeket, hogyan hozhatnak döntéseket a sürgős intézkedésekről, beavatkozásokról. Jártasságot szereznek az életmentésben, ismereteket szereznek a rehabilitáció lehetőségeiről és módszereiről.

A képzés után kétféle posztgraduális képzés közül lehet választani. Akik a betegellátás területén kívánnak tevékenykedni, azoknak elengedhetetlen a szakvizsga megszerzése a rezidensképzésben. A választott szaktól függően a gyógyító munkához szükséges szaktudás 4-5 év alatt sajátítható el. A kutatói, egyetemi oktatói munkák iránt érdeklődőknek a doktori (PhD) képzés ajánlható.

A **foglalkozás-egészségügyi szakápolói** szakképzésen a hallgatók az ápolói képzés kiegészítéseként elsajátítják a foglalkozás-egészségügyi felmérés komplex ismeretanyagát. Tanulmányaik ennek megfelelően a vizsgálati

módszerek, a minőségbiztosítás mellett a foglalkozás-egészségügy tárgy körében mélyebbek. A hallgatók megismerik:

- a foglalkozás-egészségügy fogalmát, céljait, feladatát,
- szervezeti formáit, történetét,
- jogi szabályozását,
- a munkaadók és munkavállalók jogi kötelezettségeit,
- a közegészségügyi, munka-egészségügyi, munkabiztonsági szabályokat.

Alaposan tájékozódnak a foglalkozás-élettan, a munkalélektan, a egészségnevelés tudományterületeken is.

A **környezet-egészségügyi** képzésben a hallgatók a foglalkozás-egészségtan mellett a környezet-egészségtan és epidemiológia, a környezeti toxikológia, a táplálkozás-egészségtan és epidemiológia, továbbá az epidemiológiai felmérések és statisztikai elemzések területein szereznek mélyebb tudást. Ezen kívül terep- és laboratóriumi gyakorlatokon egészítik ki ismereteiket.

Hol történik a szakképzés?

Általános orvostudományi képzés több magyarországi egyetemen is folyik.

A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen a Munka- és Környezet-egészségtani Tanszék (Általános Orvostudományi Kar) oktatói végzik a szakirányú szakképzést, a szakorvosok továbbképzését. Itt az **üzemorvostan/foglalkozás-orvostan, a munkahigiéné,** illetve a **sugáregészségtan-sugárbiológia területeken** készítik fel a hallgatókat.

A három szakirányú szakképesítés közül az üzemorvostan/foglalkozás-orvostan első szakvizsgaként, rezidens képzés keretében, valamint ráépített szakvizsgaként egyaránt megszerezhető. A munkahigiéné, illetve a sugáregészségtan-sugárbiológia szakirányú szakképzések ráépített

szakvizsgaként szerezhethők meg. A Tanszék az említett szakterületeken kötelező szinten tartó, kötelezően választható és szabadon választható továbbképzéseket szervez és tart a szakorvosoknak.

(Forrás: http://www.sote.hu/intezetek/?inst_id=46)

A Debreceni Egyetem Népegészségügyi Karán, valamint a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karán 2009-ben indítottak **népegészségügyi mesterképzési szakot**, amelyen az egyik választható szakirány a környezet- és foglalkozás-egészségügyi szakirány volt. A mesterképzési szakon teljes kreditérték beszámításával vehető figyelembe az egészségügyi gondozás és prevenció, valamint a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti főiskolai szintű közegészségügyi járványügyi felügyelő és védőnő szakok. Az adott intézmény kreditátviteli bizottsága által elfogadott főiskolai vagy egyetemi alapképzési szakok is kreditek teljesítésével vehetők figyelembe.

A népegészségügyi mesterfokozathoz 90 kreditet kell összegyűjteni.

A környezet- és foglalkozás-egészségügyi szakirányon a mesterképzési szakon végzettek alkalmassá válnak:

- a környezet (külső, belső, valamint munkahelyi) állapota és az egészségi állapot között lévő összefüggések feltárására, elemzésére és jellemzésére;
- az egészséget károsító környezeti tényezők azonosítására, ezek hatásainak csökkentésére, kiküszöbölésére;
- a környezeti monitorozás elvégzésére;
- a kémiai biztonsági felügyelet ellátására;
- sugár-egészségügyi felügyelet ellátására;
- környezeti kockázatbecslés és -elemzés elkészítésére;

- munkabiztonsági és élelmiszer-biztonsági felügyelet ellátására.

Ezen a szakirányon a tananyag a következőkből áll:

- a természeti, az épített és a munkahelyi környezet,
- a táplálkozás és élelmezés hatása az egészségre,
- a környezetmonitorozás,
- a környezeti kockázatbecslés, -kezelés és kommunikáció,
- környezet-egészségügyi rendszerek és szabályozások.

A mesterképzésre a felvétel feltétele, hogy a jelentkező korábbi tanulmányai alapján el lehessen ismerni legalább 30 kreditet az alábbi ismeretkörökből:

- biostatisztika és az epidemiológia alapjai,
- népegészségügyi medicina,
- környezet-egészségügyi, munka-, foglalkozás- és táplálkozás-egészségügyi alapismeretek,
- egészségfejlesztési alapismeretek,
- számítástechnika és egészségügyi informatika,
- egészségügyi államigazgatás.

A hiányzó krediteket a mesterfokozat megszerzésére irányuló képzéssel párhuzamosan, a felvételtől számított 2 féléven belül, a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

További információkért az alábbi honlapokat érdemes felkeresni:

http://www.etk.pte.hu/sztk/main.php?id=2&cikk_id=70 – a PTE-ETK Népegészségügyi mesterképzés ismertetője;

http://www.nk.unideb.hu/index.php?pageid=nepegeszsegugyi_mesterszak – DE-NK Népegészségügyi mesterképzés ismertetője.

A mesterfokozat megszerzésének feltétele az államilag elismert C típusú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél bármely idegen nyelvből, amelyen az adott szakmának tudományos szakirodalma van. A Debreceni Tudományegyetemen 2009-ben az angol nyelvet jelölték meg ilyennek.

Foglalkozás-egészségügyi szakápolói képzés iskolai rendszerben és felnőttképzésben is folyik. Az iskolai rendszerben zajló képzésekről az évente megjelenő, iskolaválasztást segítő kiadványokból érdemes tájékozódni. Számos egészségügyi szakközépiskola szervez iskolarendszeren kívüli képzéseket is. Iskolarendszeren kívüli képzésben több oktatásszervező intézmény is hirdet képzéseket.

Magyarország tagja a Foglalkozás-egészségügyi Ápolók Európai Szövetségének (*Federation of Occupational Health Nurses within the European Union*, FOHNEU). A nemzeti foglalkozás-egészségügyi egyesületek, illetve nemzeti ápolási egyesületek évente legalább egyszer szerveznek konferenciát, illetve negyedévente továbbképzéseket a foglalkozás-egészségügyi ápolóknak. A HOHNEU (*Harmonizing Occupational Health Nursing in EU*) egy nemzetközi, 3 éves, teljesen on-line továbbképzési forma, a diplomával már rendelkező ápolóknak kínál fejlődési, továbbtanulási lehetőséget. Sikeres elvégzése után a résztvevők mester fokozatot (MSc) kapnak. Az angol nyelvű képzésre bármely EU tagállam állampolgára jelentkezhet (www.sheffield.ac.uk./snm/online).

Szakirányú továbbképzésben **környezet-egészségügyi** képzésben is tovább lehet tanulni. Az alap- vagy mesterfokozatot követően felsőfokú végzettségi szintet nem biztosító képzésként környezet-egészségügyi szakképzés szerezhető. Ehhez legalább 60 kreditet kell, és legfeljebb 120 kreditet lehet megszerezni. A 2010-

2011-es tanévre a Debreceni Egyetem hirdetett ilyen képzést.

Milyen iskolai előképzettségre van szükség?

Általános orvostudományi szakon biológiából emelt szintű, fizikából vagy kémiából legalább középszintű érettségi a követelmény.

A **foglalkozás-egészségügyi szakápolói** emelt szintű szakképzésben való részvételhez az érettségi mellett szakmai előképzettség szükséges, mely az alábbi alapképzettségek valamelyike lehet:

- általános ápolói és általános asszisztensi,
- általános (rendelőintézeti) asszisztensi, csecsemő és gyermekgondozói,
- általános betegápoló (1979 előtt),
- szakápolói,
- ápolói,
- diplomás ápolói,
- üzemi ápolói (az 1995/96. tanévben vagy azt megelőzően végzetteknek),
- üzemi ápoló/foglalkozás-egészségügyi ápoló (az 1996/97., 1997/98. tanévben végzetteknek).

Környezet-egészségügyi szakirányú továbbképzésen a felvétel feltétele az alapképzésben, illetve főiskolai képzésben orvos- és egészségtudomány, természettudomány képzési területen szerzett végzettség és szakképzettség.

Mennyi ideig tart a szakképzés?

Általános orvostudományi szakon a képzési idő 12 félév, **Népegészségügyi mesterképzésen** 3 félév.

Ápoló szakképzésben iskolai és nem iskolai rendszerben is részt lehet venni. Az ápoló szakképzés 3 éves (legfeljebb 4600 óra), iskolai rendszerben 2 év.

A **foglalkozás-egészségügyi szakápolói** továbbképzés idejét 1200 órában

maximálták. Ápolás és betegellátás szakirányon felsőoktatási képzések is indulnak. Az ápoló (BSc) alapszakon a képzés ideje 4 félév.

A **környezet-egészségügyi** szakirányú továbbképzés időtartama 4 félév.

Milyen költségekkel jár a szakképzés, és kapható-e támogatás?

Az általános orvostudományi szakon, a népegészségügyi mesterképzési szakon és ápolás-betegellátás - ápoló szakirányon a felsőoktatási intézményekben államilag támogatott és költségtérítéses képzési formában is lehet tanulmányokat folytatni. A költségtérítés mértékéről az intézmények maguk határoznak. Az ápoló szakképzés iskolai és iskolarendszeren kívüli felnőttképzésként is megszerezhető. Emelt szintű ápoló szakképzést számos intézmény hirdet, szakközépiskolák éppúgy, mint magánvállalkozások. A térítendő költségekről a képző intézmények szintén maguk határoznak.

A **környezet-egészségügyi szakirányú továbbképzést** a 2010-2011-es tanévre levelező tagozaton, költségtérítéses formában hirdették meg. Az intézmény a költségtérítés mértékét félévenként 325.000 Ft-ban határozta meg.

Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

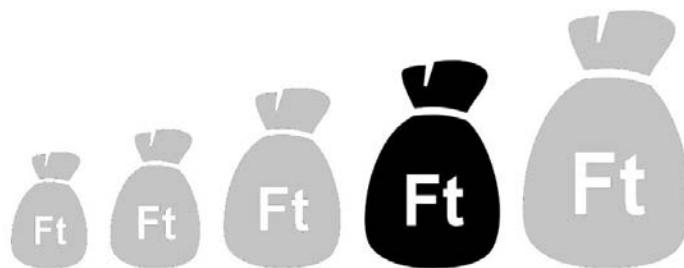
Általános orvos szakra az egyetemek az elmúlt évben összesen legalább 240, legfeljebb 1093 főt vártak. A szakra hagyományosan nagy számban próbálnak bekerülni, a legutóbbi felvételi eljárásban 6021 jelentkezőből 987 főt vettek fel az ország egyetemeire. Népegészségügyi mesterképzésre legalább 25, legfeljebb 110 főben határozták meg a létszámkeretet. Ápolás és betegellátás – ápoló szakon a felsőoktatási intézmények legalább 105 főt vártak, a létszám felső határát 473 főben határozták meg. Környezet-egészségügyi szakirányú továbbképzésen a felvehetőek számát 5 és 20 fő között jelölték meg.

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

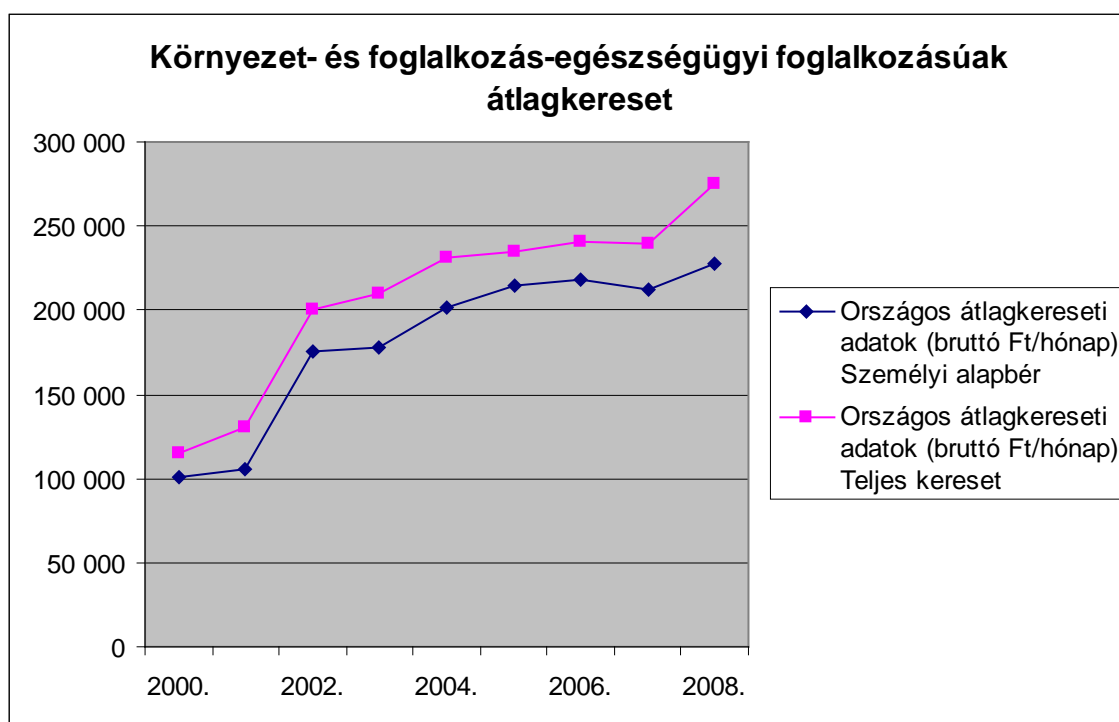
A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?

A környezet és foglalkozás-egészségügyi alkalmazottak havi átlagbére 270.000.- Ft körül alakult 2008-ban. Ebben a foglalkozásban az átlagjövedelem folyamatosan nő, bár a 2000-es évek közepén enyhe stagnálást mutatott. Ez a jövedelem-kilátás az országos átlagkeresetet meghaladja.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján: <http://foglalkozasok.afsz.hu>

Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?

A szakma gyakorlásához szükséges képzettség két szinten szerezhető meg. Az OKJ-s szinten 23 fő szerzett oklevelet, míg a felsőoktatásban 62 fő végzett hasonló szakterületeken, 12 pedig okleveles népegészségügyi felügyelőként.

Hányan dolgoznak ebben a szakmában?

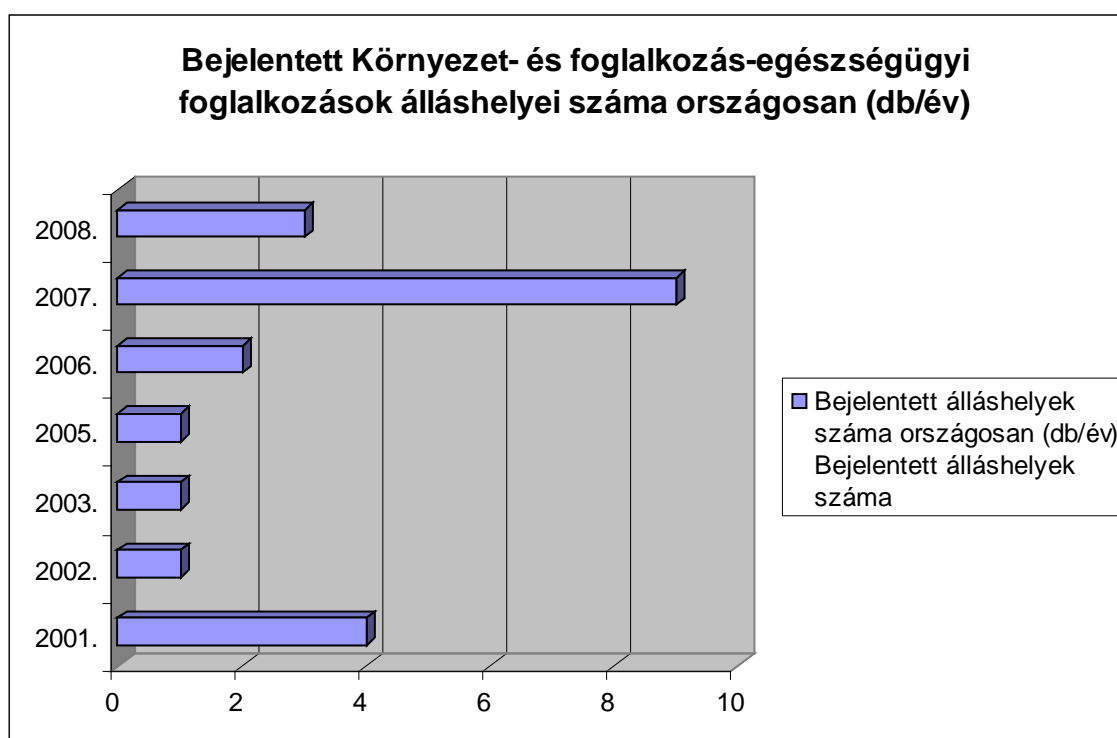
A 2008-as adatok alapján az országban 1685 fő állt alkalmazásban a szakmában és annak közelítő területein. Alapvetően e létszám felét a közegészségügyi felügyelők adják, míg másik felét az egyéb humán egészségügyi foglalkozások.

Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?

Rövidtávú előrejelzés a szakma iránt mutakozó keresletről: **változatos**

A szakma iránt jelentkező igény rendkívül alacsony. Az évi átlagos 2-3 új álláshely meglehetősen kevés. Ez arra enged következtetni, hogy a szakmában valószínűleg nem kifejezetten az e szakterületre specializálódott személyeket keresik.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

Az Európai Unió által működtetett EURES-portálon közzétett álláshirdetések az EURES-tagoktól és partnerektől származnak, ezen belül is elsősorban az európai

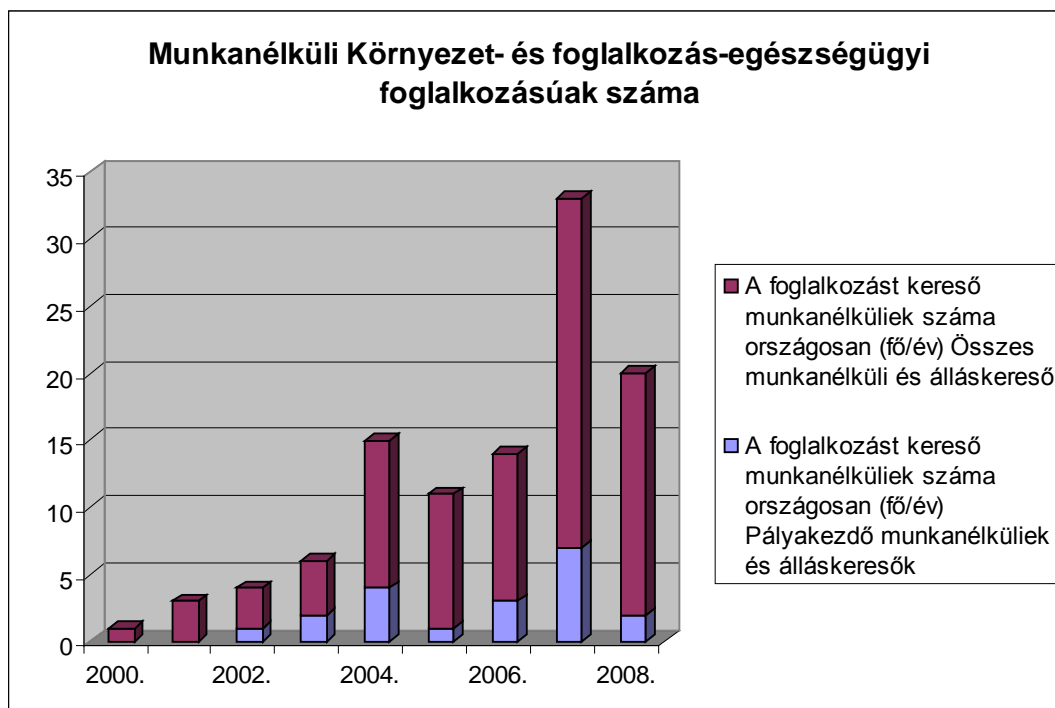
állami foglalkoztatási szolgálatoktól. A weblapra 2005-től fokozatosan felkerül valamennyi állás, melyet az európai állami foglalkoztatási szolgálatok hirdetnek meg. Az álláshirdetések számos foglalkozás művelőinek szólnak, valamint állandó és szezonális munkalehetőségeket is kínálnak. Tájékoztatást nyújtanak továbbá többek között a pillanatnyi kereseti lehetőségekről is az egyes országokban, köztük természetesen Magyarországon is.

Elérhetőség: www.europa.eu.int/eures/index.jsp

Hogyan alakult a munkanélküliek száma?

Munkanélküliek számának változása 2008-ban: **csökkenés**

2000 óta szinte töretlenül emelkedik a munkanélküliek száma a szakmában. Míg a képzési rendszerből közel 100 fő kerül ki, a bejelentett álláshelyek száma 2-3. A két adat nyilvánvalóvá teszi, hogy a munkanélküliek számának emelkednie kell. Bár a 2007-es, kiugróan magas álláskeresői adathoz képest visszaesés tapasztalhatunk 2008-ban, de a tendencia egyértelműen emelkedő.

Forrás: <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php>

Egyéb információs források

- **Elektronikusan elérhető információs források**
- **Nyomtatott kiadványok**

Hasznos információk az EUROPASS bizonyítványról:

Az Europass bizonyítvány a szakképzés során megszerzett szaktudást igazoló dokumentum. Segítségével a munkaadók és továbbképző intézmények könnyebben értelmezhetik a korábban már megszerzett szakképesítést. A bizonyítvány leírja a képesítés megszerzője által folytatott, sikeresen lezárt tanulmányok jellegét, szintjét, tartalmát. Olyan információkkal szolgál továbbá tulajdonosa szakképesítéséről, amelyeket az eredeti bizonyítványban nem tüntetnek fel:

- az adott képzésbe való belépés követelményei,
- megszerzett készségek és kompetenciák,
- az adott ország osztályzási skálája,
- továbbtanulás lehetséges következő szintje.

Formai szempontból az uniós szabványokat követi, és csak a szakképzést igazoló dokumentummal együtt érvényes. A bizonyítvány részei:

- a szakképesítés megnevezése és annak (jelenleg) angol, illetve német nyelvű fordítása,
- készségek és kompetenciák leírása,
- a bizonyítvánnyal betölthető foglalkozások köre,
- az eredeti bizonyítvány sorozatjele, sorszáma, a bizonyítvány kiállításának dátuma,
- a szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak megnevezése és osztályzata az ötfokú osztályzási skálának megfelelően,
- a bizonyítvány megszerzésének hivatalosan elismert módjai.

A bizonyítványt a vizsgáztató intézmények adják ki. A kérelmező a minimálbér havi összegének 5%-át kitevő térítési díjat fizet érte a vizsgaszervezőnek.

A tájékozódást segítő kiadványok:

Felsőoktatási felvételi tájékoztató (Oktatási Minisztérium, Országos Felvételi Iroda) Évente megjelenő kiadvány.

A felsőfokú tanulmányokra készülő fiataloknak és felnőtteknek összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot az egyetemek és főiskolák világából.

Magyar Közlöny (Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft.)

A Magyar Közlönyből a szakképzéssel kapcsolatos hatályos jogszabályokról lehet tájékozódni.

Felsőoktatási vizsgakövetelmények (Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht.)

Évente megjelenő kiadvány.

A kötet az érettségi kormányrendelet által meghatározott kötelező és a választható érettségi tárgyak követelményeit közli közép- és emelt szinten.

A választható tárgyak közül a gyakrabban választott és a felsőoktatási intézményekbe bejutáshoz leggyakrabban szükséges tantárgyak követelményeit ismerteti. A kötelező tárgyak vonatkozásában közli az Országos Közoktatási Intézet által összeállított érettségi feladatsorokat és azok megoldásait.

További ajánlott kiadványok:

- 200 x szép szakma (MFPI, letölthető kiadvány 2010)
- Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere – FEOR-08 (KSH, 2011. január 1-jén lép hatályba)
- Iskolaválasztás előtt 2010 (MFPI, Bp., évente megjelenő kiadvány)
- Országos Képzési Jegyzék (NSZFI, Bp., 2009)
- Százszorszép szakma (MFPI, Bp., letölthető kiadvány 2009)

Ajánlott honlapcímek:

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.budapestedu.hu/palyavalasztas – Fővárosi Oktatási Portál: hírek,

rendezvények, dokumentumok

<http://ec.europa.eu/eures> – az európai állás- és tanulmányi lehetőségekkel kapcsolatos információk felkutatását megkönnyítő portál

<http://ec.europa.eu/ploteus> – a PLOTEUS (Portal on Learning Opportunities throughout European Space) az európai tanulási lehetőségekről informál

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályaaorientációs és pályakorrekciós információs bázisa

www.fisz.hu – a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) portáloldala

www.felvi.hu – az Országos Felsőoktatási Információs Központ honlapja

www.fovpi.hu – a Mérei Ferenc Pedagógiai Intézet honlapja; számos információt, szolgáltatást kínálnak a pályaválasztással kapcsolatban

<http://portal.ksh.hu> – a Központi Statisztikai Hivatal honlapja, számtalan adat, információ, kimutatás többek között a munka világával kapcsolatban

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.nyak.hu – a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ honlapja

www.npk.hu – a Nemzeti Pályainformációs Központ honlapja

www.ofi.hu az Oktatókutató és Fejlesztő Intézet honlapja

www.oh.gov.hu – az Oktatási Hivatal honlapja

www.okm.gov.hu – az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapja

www.scholarship.hu – a Magyar Ösztöndíj Bizottság honlapja. Információk külföldi ösztöndíjakról

www.sulinet.hu – Az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Honlapja; információk és szolgáltatások többek között diákoknak, hallgatóknak

www.szmm.gov.hu – a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja

www.tka.hu – a tudásközpontként működő, az EU-s támogatásokról képzéseket nyújtó, nemzeti nemzetközi oktatási-képzési pályázati programokat kezelő Tempus Közalapítvány honlapja

A gazdaság által igényelt szakmákról információk a következő oldalon

szerepelnek: <http://www.oh.gov.hu/szakkepzes/szakiskolai-osztondij>.

A szakmai tájékozódást segítő weboldalak:

<http://www.ommf.gov.hu/> – az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség honlapja

<http://www.antsz.hu> – az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat honlapja

<http://www.oki.antsz.hu/> – az Országos Környezetegészségügyi Intézet honlapja

<http://www.omfi.hu/> – az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet (az Állami Egészségügyi Központ szakintézménye) honlapja

<http://aek.gov.hu> – az Állami Egészségügyi Központ honlapja

<http://www.meszk.hu> – a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara honlapja; információk képzésekről, továbbképzési lehetőségekről

<http://www.meszk.hu> – a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara honlapja; információk képzésekről, továbbképzési lehetőségekről